SZEGEDI HIRADÓ.

33-ik szám. Vasárnap, aprilis 28-án 1861. Harmadik évfolyam.

Megjelenik: Hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda: Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal: Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési föltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitetve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések: Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetmények Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez czimezendők.

Nemzeti létünk sarkalatos föltételei.

II.

Minden ép itélettu elmének komoly meggyőződése az, hogy létének legszilárdabb alapját féleg erkölcsi értéke teszi, és hogy a szellemi erőnek mennyisége és minősége azon tőke, melyre egyesek szintugy, mint községek legbiztosabban támaszkodhatnak. De ez egyszersmind azon mérték is, melylyel érvényük mérfoka meghatározható.

Gondolkodjunk kissé ezen alapon.

Ha az emberi életet föladatához mérten vizsgáljuk: annak nemesak akárhogy tengődését nem tekinthetjük igazi létezésnek; hanem még néminemi egyoldalú fejlődését s félszeg törekvését sem igen nevezhetjük rendöltetésszerű életfolyamnak. — Az emberi élet fogalmát célszerű cselekvésben látjuk csak igazán valósulni. A valódi tevékönység pedig mindazon tehetségeknek s eröknek, melyekkel a kegyes Alkotó lénytünket megáldotta, hathatós és épen a kitüzött célra törekvö folytonos munkásságában áll.

Ennélfogva minden tespedés = szünetelése a valódi érteményben vett életnek; mert csak annyiban élünk, a mennyiben életjelt tanúsitunk vagyis munkálunk.

Miért mondjuk a széllüdt tagról, hogy elhalt, nincs benne élet? Mert nem tanusitja a benne lenni kellö erőnek nyilatkozását; habár életszint tattatna is: alélt zsibbadtsága nyeri mondható életnek.

Az emberi testnek minden izma, minden idegszála külön munkásságra van rendöltetve. Általok hajtatik végre ama nem csekély jelentékü működés, mely mindenkinek osztályrészül jutott. Az érzés, gondolkodás, vágyodás, akarás, és a lélek ezerféle küzdelme, cselekvése és szenvedése, mint tudjuk, idegrendszerünk megszámlálhatlan ágazatait veszi igénybe; és az egyéni életerö hatékonysága a legparányibb alkotelemeknek ép cselekvékönysége s egységös összeműködése által nyeri sokban célszerü eredményeit.

De mily csekély ártalom gátolhatja olykor a szervezet rendös működését! Egy kis meghülés halálos betegséget okozhat, alig észrevehető pörsenet veszélyös seblázt s rákosfekélyt gerjeszthet; és azütér lüktetése és a kedély lehangoltsága s kellemetlen érzete azonnal jelenti az egész testnek rendhagyott állapotát. Mint növekszik pedig gyakran a csekély baj is nagygyá: arról sürü tapasztalat szól eléggé intö példákban.

Innét az óvakodás szüksége mindattól, mi bármily kis részben is bénithassa a szervezetet, annál nagyobb, minél bücsösebb az élet, melyet a veszélyöztetéstől megövni kötelességünk. Minthogy pedig a társadalmi életnek is, mint ahány egyénből megannyi tagból összealakult testülletnek, célszerü épségét alkatelemeinek lehető jóravalósága eszközli: hogy ne kellene mindenkép azon lennie, hogy minél inkább eltávolitson magától mindennemü korhasztó elemet és összes szervezetét minél gondosabban megövja a kártékony befolyásoktól, főképen pedig létalapjának legténycöbb erőit oly féltékönyen örizze, mint szemevilágát, mint élte gyökerét.

Ez okból szüsség üdvös életrendet szabnia és ahhoz pontosan alkalmazkodnia: ha egészségét bücsösnek és nem csak egyedül magára nézve szükségösnek ismeri. Ha már az egyéni életnek is kedvesnek kell lennie, hogy azt rendöltetésszerüleg hasznositsuk feleink javára: mennyivel kedvesebbnek kell tartannunk azt, mely édes mindnyájunké, melynek épségétől nyeri diszét, kellemét s tartalmasabb értékét egyéni életünk: azt a sokkal nagyobb föladattal megbizott társadalomnak egészségös életét, hogy az magasb hivatásának illö betöltésével az emberiség szent ügyeinek szolgálatára lehessen, és összes tagjait érdemleg céljukhoz juttassa?

Valamint az egyén életének föntartása s biztositása végett összes létegzetét igyekszik s tartozik is — önmaga iránti kötelességből — gondosan ápolni: ugy a társadalomnak s nemzetnek, mely egy közös föladat teljesitésére törekszik, mert töreködni tartozik, összes eröivel kell, hogy a fölismert nagy célnak illöleg valósitása végett egész szervezetét minél jobb karban tartsa s megövja minden bénulástól s elgyöngüléstöl.

És ha e gondoskodásnak még a kevésbbé lényegös tényezökre is ki kell terjeszködnie: mennyivel inkább illeti az meg a leglényegösebbeket?

Ebből foly mindenek elött az erkölcsi értéknek gyarapitása iránti szent kötelesség. Mert ha érezhető hiányát sinli bármily lény csupán esetékös járulékainak fogyatkozásában: mennyivel nagyobb rövidségét okozza a lényegös részekben szenvedött kár?

Valóban nem tagadhatja sem egyén, sem társadalom nagyobb mérvben életrevalóságát: mint ha csekélybe veszi azon kellékeket, melyek hijával saját lényegét, önmivoltát teszi kétessé. Világosabban szólva: alig mutatkozhatik valaki szánandóbbnak, mint ha a lelki élet fö kellékeit nélkülözhetni vélve hiszi, hogy az emberi név s méltóság jogára érdemös lehet.

Vajjon ki mondhat valakit gazdagnak anélkül, hogy annak vagyona volna? Hogyan nevezhetni valakit bölcsnek, ha az a bölcseségnek hijával van? s t. e.

Már e következtetésből nem önként foly-e, hogy az igazi ember névre nem igen tarthat joggal számot az, ki az emberiség fö kellékével: az igazi emberséggel nem bir? — A gondolkodastan törvényei szigorúak, kérlelhetlenek; de nem igazságtalanok. Nem bivalkodó elmék játékai, nem botor ábrándozók leleményei azok! — Ámde az erkölcsi tágultság, mely a lelkismeret szigorával együtt a logikai következtetösséget is alkalmatlan tehernek nézi, s mint kérlelhetlen vádlóját gyülöli, mindenkép igyekszik a fogalmakat igazi érvényeikből kiforgatni, hogy áloskodásával kényelmesen ápolhassa bünös szenvedélyeit. Azonban e balga önámitás sajátlag csak a kába elméket hóditja rabságába: de az örök igazság törvényeit meg nem szédítheti. — Látjuk a történelem lapjaiból, az idök hitelös tanuságaiból, mikép sem a mézes ajku bölcseskedöknek, sem a jellemtelen demagogoknak, sem a vad zsarnokságnak, sem a rémuralom vérengzéseinek nem sikerült az ész alaptörvényeit teljesen érvénytelenitniök.

Bizony a komoly gondolkodás nem oszthatja meggondolatlanul az elnevezéseket, és ha méltán óvást tesz azoknak méltatlan bélyegöztetése ellen, kiket becsületös név illet: kétségkivül a disznevekkel való jutalmazásban is igazságosnak kell lennie.

Tehát az igazi emberméltóság cimére csak az isteni képmás: a szellemi igazvalóság jogosit. Hol e fensöbb világgal összekapcsoló hasonlatnak viszszatükröződését nem láthatni, hol az égi adomány elhomályosult, vagy ugy szólva teljesen elmerült az anyagi alkatrészekben: ott az állatiságba sülyedt emberalak azt tanúsitja, hogy rendöltetésével teljesen meghasoniott; — mintha mondaná: én is ember lehetnék, ha lelkemen túl nem adtam volna!

E fö kinesnek, melyet a gondviselés igen drága ajándékképp bizott ránk, tisztán megóvása és annak rendöltetése szerinti tökélyesitése az egyesnek ugy, mint a társadalomnak legföbb föladata. Ettöl függ érvényük emelködése vagy ellenkezöleg hanyatlása. — Buvároljátok keresztül a világtörténelem legmélyebb rétegeit és látni fogjátok, mikép a valódi erkölcsi épség mellett a nemzetek ügyei holmi esetlegös viszontagságok dacára is jó rendben folytak; ellenben minden sülyosabb bajaiknak saját erkölcsi fogyatkozásaik voltak mindig legközelebbi eszközlöi. — Egyeseknek ugy mint nemzeteknek igaz erényeit dicsöség koszorúzta, feslöttségüket bukás és gyalázat kisérte.

Érzéki eszes lénynek mondják az embert a bölcselök s e két alkatelemében sokan tálnyomólag látják nyilatkozni az érzékiséget. És miért igy? Mert bövebben táplálkozik a föld terméséböl, mint a szellemnek, az örök igének forrásából! — Mint hódolna ellenkezöleg az állatiság a szellemiség hatalmának, s mint szellemiesülnének érzéki hajlamai is: ha fensöbb erőit ösi jogaiba visszaigtatná s lényének eredeti öszhangzását ujra kivivná!

Annyira alászállott sokaknál az emberi lényeg fogalma, hogy már csupán csak az érzéki természet gyarlóságát értik az alatt; és ez értemény szerint igen természetösnek vélik mindannak követését, mire az állati ösztönök ingerlik, bármennyire ellenközzék is az az erkölcsi törvényekkel. Söt az emberi gyarlóságok e rovására még az érzékiség szolgálatába ejtött értelem is leleményösségét gyakorolja abban, hogy önnyomorgatását minél mesterségösebben elömozditsa a szellemiségnek rabnyügökbe békózása által; mert tudnivaló, hogy az érzékiségnek az ö illetékén túl kedvezés csak a szellemi résznek kárára s annak sanyargatásával történhetik.

És mégis az ily önmivoltát cáfoló fölfogás ellen küzdöt betegös ábrándozónak, holdsugarakba kapaszkodó eszményieskedönek gunyolgatják a szellemiséget mephistophelesi arccal megmosolygó anyagosdi élvhajhászok, — kikre igen találólag mondja az irás, hogy az ö bölcselködéseikben esztelenekké lönek; mert bödultságukban tagadják a gondolkodó s érzö léleknek kütfejét.

Legkényelmesebb volna ugyan a botor bölcsesködésnek, mely különben is minden állitásával saját itélö tehetségét cáfolja ilyetén és akárhány e hüron nendülö fitymálódását szánakozó mosolylyal viszonozni: de a szellem hivö elött más valami az eszme, mint jó avagy rosz kedv fölvillanása, — más valami az érzület, mint csupán a szeszély hullámzása. Nekik az eszme = fensöbb ihlet, az érzület = elvböl sarjadott hit, mely a lélekkel együvé nött. Ok nem lehetnek közönyösek az üdvözitö elvnek tettleg káromlása, beszéddel bücsmérlése iránt. Igaz, hogy megérdemli vesztére hagyatását, ki önmagát kárhoztatja el: de ha e neme a döreségnek szinte ragályos; miért ne igyeközzék a jóakarat annak vészes elharapódzását gátolni? — Gondolatokból támadnak a vágyak s ezek szülik a tetteket.

Kétségkivül a társadalmi állapotok javitása fölött elmélkednek, ha valódi alapra kiván hatni, a bajok legmélyebb forrásait szükség fölfedeznie; hogy a kellö gyógyszerekre utalhasson.

Mi okból titkolódznánk tehát, ha üdvös sikerre törekszünk, s miért ne mondanók ki leplezetlenül, mikép a társadalmi bajok legveszélyösebb fészke szellemi megvesztögetöttségünkben rejlik. Sokkép elhomályosult lelkünk, s mind célunk, mind eszközeink fölismerésében, megválasztásában és alkalmazásában ügyetlenné, tétovázóvá lön bárgyult értelmünk, laza érzelmünk s elgyöngült akaratunk.

Nem csuda, ha olykor elég sürögést láttato törekvéseink sem érhetnek célt: midön már kiindulásunk is hibás lépésekkél történik; söt jóval elöbb már a tervben az első fogalmazásban ott rejlik a tévedés, mely eleve észrevétlen, de mint a ferde irányt vett útas ösvénye minden lépéssel növekszik, s messzebb ejt a — vágyott céltól, amint a szög szárvonalai egymástól elhajlanak.

Gondolatok, eszmék a tettek irányzói, vezérei: de ha vak vezet világtalant, hogy ne esnének verembe? Vannak koreszmék, szünetlenül ajkakon pengö jeligék, melyek értelmét oly elütö árnyéklatokban tapasztaljuk nyilatkozni, hogy valóik olykor halálos ellenségekkint lépnek egymás ellen, látszólag azonegy jeligét tüzve zászlóikra azonegy eszme érdekében.

Annyira ment a zsarnok divatnak bitorkodása, hogy a legegyszerübb, legtermészetösebb fogalmakat is elmesterkélte. Valóban nem egy közkeletü szónak hallatánál értelmezést kellene már kivánnunk a kiejtötöl, mint a pénznemek értéke iránt az adásvevésnél.

Ily bábeli jelenségek megannyiszor szükségössé teszik a fogalmak rostálgatását és azok kifejezéseinek szigoru szemle alá vonását.

A kényelmes gondolkodásunak ugyan aggályos tépelödésunk vagy balga szörszálbasogatásnak vélnek ilyesmit; csak az alapösságra törekvö itélet

látja be, mikép a szellemi közleködés kulcsainak s az egyesitö lánckapcsokrak épségben tartása igen is figyelmet érdemlö tárgy. Avvagy lehet-e közönyös az iránt: mily s hány értelemben veszi a nemzedék p. a lovagiasságot, becsületet, erényt, hazafiságot, hitet, szeretetet, emberséget stb., lehet-e az iránt közönyös az olyan, ki e fogalmak sülyát kellöleg érti?

A társadalmi bajok körül tapogatódzónak ily látszatos csekélységekkel bibelödés kiváló fontosságú föladata; mert a többire vonatkozó eszmékröl csak az elvi fogalmak tisztába hozatala nyomán lehet komolyan beszélni. Különben döngécselhet, zsonghat kifogyhatlanul az iró vagy szóló bármily szép dolgokról ott, hol a fogalmi zavarban szavai értetlen vagy balul értött kongásként hangzanak szét; — miután megszokott dologgá vált a legsúlyosabb igékkel enyelögve hajgálódzni, sőt az eskü erejü szavakkal is hivalkodni.

Ám lássa, ki töprengö mákszemfüzögetésnek veszi az értelmi és érzelmi eligazodásnak ily kisérleteit, vagy emészthetien unalmasságnak tekinti az ily erkölcsösködést a társadalmi állapotokat tagladó elmélködés közben: de jót állhatunk róla, hogy már evvel is nem kissé a dolog bibéjére tapintunk.

Ugy hiszszük, a beható itéletü olvasó nem fog a helytelenül jámborkodók képmutatásával vádolhatni, midön a szertelenül tömjénezgetök kábitási célzatával ellentétben a bajok eziráit elemezgetni igyeközvén, lehetöleg a tárgy fenekére nyulunk, és a társadalom életfáján rágódó rovarok petéit keresgéljük föl annak redves kérge alatt, sőt a gyökereit pusztitó s belébe beszivárgott kártékony elemeket is boncolgatjuk, bizonyára nem igen élvezetös mulatságból, sem valami különc szenvedélynek kedvtöltése végett; hanem hogy eszméltessünk oly időben, midön minden mozzanat ébrenlétre s gondolkodásra int.

Karcsanyéki G.

Csaplár Ferenc

A h.-m.-vásárhelyi honvédségelyző egylet folirata tekintetes Csongrád vármegyéhez.

Tekintetes megyei Bizottmány!

Szeretett kedves hazánk sok évi méltatlan szenvedése után, ezredéves ösi alkotmányunk autonomiája iránt végre minden müvelt nemzet elismeréssel nyilatkozott, s ezt tette nem csak azon oknál fogva, mert körülményeink figyelemmel kisértetvén, kitünt, hogy újjászületésünk elsö napján már e hazának minden lelkes fia egyszerre tetteröre kelt a hosszu nyugalomból, és tudja azt nagyon jól, hogy míg a nemzetek sorsa egy részröl Isten kezében van, más részröl csak ugy érheti el nagyságának, erejének s önállóságának tetöpontját, ha minden egyes honfi, legyen az bár a nemzet utósó napszámosa, saját körében hiven teljesiti hazája és felebaráti iránt tartozó polgári kötelességét.

A nép, mely szüli az egyes nagy férfiakat, ajándékozza egyszersmind a hazának a kisebbeket is, és ki tagadhatná azt a kisebbektöl, hogy ök nem épen olyan hazafiak, mint a legnagyobbak, ha azon keveset, mit az ég nekik ajándékul adott, letették a haza oltárára, épen oly buzgó szivvel, oly meleg érzéssel, mint azon nagy hazafiak, kiket az ég megáldván lángészszel, különösen kiválasztott arra, hogy egy nagy nemzetnek tanácsadói, vezetöi s szellemi életének fáklyavivöi legyenek.

A nemzet napszámosai voltak a honvédek azon időben, midön egy haza küzdött élethalálharcot, idegen zsoldosok ellen, jogainak megtarthatásáért, — s mi hazánk iránti polgári kötelességeinket teljesitjük akkor, midön parányi körünkben társulatot alakitottunk azon elszegényedett, de becsü lettei élö csonkult honvédvitézek fölsegélésére, akik, midön rájok szükség volt, amivel a természettöl förluháztattak — erejöket, s amivel az ég megajándékozá öket — életöket, tehát mindenöket azon nyugodt öntudattal vitték önként áldozatul a haza oltárára, hogy ha nekik sorsuk ugy hozná is magával, e föld szinéröl nyom nélkül eltünni: az dicsöség lesz rájuk nézve, mert a szabad hazában haltak el, de akik utánok életben megmaradnak, azok is büszke, fölemelt fövel állhatnak meg a világ elött, mert le nem igázott szabad hazában maradtak.

A végzet utai titkosak, s e hadfiak közöl sokan élnek ma is, de nem azért, mintha módjuk nem lett volna a hazáért meghalni, hiszen nehéz sebeik mutatják, mennyire voltak közel a halálhoz; hanem azért, mert egy nem földi hatalom tartotta meg öket a jobb időre, melyben a vérkeresztség után megérbesslék a hit következetességét, és saját szemeikkel győzödhessenek meg Isten igazságáról, s legyen nekik jutalmul adva azon drága pere gyönyörüsége, hogy az elv, melyért küzdöttek, megtestesült, s azon idö, melyet a hazának szolgáltak, idö multával is megtermé gyümölcsét — a szent szabadságot!

Azért mi, hazánk jelen állásában, midön a legkisebb polgárnak teendöi vannak, minden nemes eszmét, ugy felebarátink szenvedéseinek enyhitését is isteni sugallatnak véve, Szegeden csongrádmegyei, a városokban pedig fiók honvédségelyző egyleteket alapitottunk, melyet mig egy részröl tekintetes Csongrád vármegye bizottmányának tudomás végett elöterjeszteni kötelességünknek tartjuk, más részröl azon kéréssel járulunk a tekintetes bizottmány elé, hogy a megye határában találtató csonkult, nehéz sebesült, vagy gyermekes szegény özvegy honvédöket a járási szolgabirák által föliratván, azoknak neveit erkölcsi magaviseletöknek kimutatása mellett nekünk megküldeni méltóztassék.

Ez árva, de dicsöség közt megsebesült hösök fölsegélése által nem annyira jutalmat, mint elégtételt akarunk nekik a multakért szolgáltatni: hadd lássa a világ, mennyire becsüli a magyar azt, ki hazája érdekében küzdött; hadd lássa a világ, hogy a magyar hadfi mindig számolhat a nemzet részvétére, pártfogására és szeretetére; hadd tudja meg a világ, hogy a magyar nemzet még utósó falatját is jó szivvel osztja meg azzal, ha kell, aki elödeinek diesöségét, nagyságát, régi vitézi hirét s a haza alkotmányos életét csak egy hajszálnyi lépéssel is elömozditani törekedett.

Kérjük azért tekintetes nemes Csongrád vármegyének egyletünk iránti hazafias pártfogását.

Melyek után szivünkböl fohászkodunk az ég Urához, hogy édes drága hazánk szomoru ügyei jobbra forduljanak, s e szent célt, melyet a honvédek fölsegélésével elérni akarunk, hogy egész tökéletességben eszközöllhessük, állandó tisztelettel s hazafiui üdvözlettel maradunk stb.

H.-M.-Vásárhely, 1861. martius 14-én.

Jegyzette *Matók Béla*, egyleti jegyzö.

A koronázás.

II.

Ha a magyar királyok koronázása a külsö szertartásoknál fogva is, mint azokat előbbi cikkünkben röviden elösoroltuk, figyelmet érdemel; annál fontosabbnak kell lennie, ha közjogi oldalát vesszük tekintetbe.

Ezuttal erröl szándékozunk néhány szót elmondani.

Törvényeink gondoskodtak ugyan arról, hogy miután az örökösödési rend megállapíttatott, az ország föhahatalom nélkül ne maradjon. Ezek szerint ugyanis a pragmatika szankció erejénél fogva az örökösödési rend vegyes ág-örökösödés is, mely szerint a korona a nőket, és azok törvényes lemenö örököseit is, de csak a férfiág kihalása után illeti elsöszülöttségi rendben. És csak akkor, ha az egész ausztriai háznak mindkét nemü tagjai kihalnának, szállna vissza a szabad királyválasztási jog a nemzetre. De ugyan a pragmatika szankció magában foglalja azt is, hogy Magyarország a birodalom többi tartományaitól független, és igy azokkal csupán a fejedelem személyének ugyanazonossága által van összekapcsolva. Ekép a király halála vagy lemondása után a föuebb körülirt mód szerinti örökös azonnal gyakorolhatja a föhatalmat; de ekkor sem korlátlanul, hanem csak az alkotmány értelmében.

Söt még jobban is meg van szoritva a királyi hatalom koronázás elött. Mert míg mint koronázott király részt vesz a nemzettel a törvényhozásban, erre a koronázás elött nincs följogositva, ugy, hogy törvények hozatalába, ezek magyarázatába, eltörlésébe addig be nem folyhat. Azonkivül a koronázott király jogaihoz tartozik a kiváltságok adása is, mit koronázás elött hasonlókép nem gyakorolhat.

Öseinket a keserü tapasztalások hosszu sora nagyon is ovatosakká tette és figyelmeztette ily eshetöségekre. Ugyanaz intette öket azon törvény hozatalára is, hogy a király, elöde halála vagy bármely okböl eredt lemondása után, *hat hónapra* tartozik magát megkoronáztatni.

És noha már az eddig emiitett törvényes meghatározások is erkölcsi biztositékot nyujtanak a nemzetnek az általa feltékenyen örzött alkotmányosság megörzésére: ugyanazon keserü tapasztalások arra is vezették törvényhozóinkat, hogy még ezzel se elégedjenek meg, hanem maga a koronázás alkalmával is még egy ujabb biztositékot tartottak szükségesnek föállitani. Ez pedig abban áll, hogy a koronázást közvetlenül megelözöleg kiadatik a hitlevél, mely nem egyéb, mint a koronázandó királynak kölcsönös szerzödése a nemzettel. E hitlevélben kötelezi magát a koronázandó király:

hogy Magyarországnak és a hozzá kapcsolt országoknak szabadságait, közjogait, törvényeit és szokásait, melyek addig hozattak és a nemzet egyetértésével czután hozatnak, mind maga megtartja, mind mások által megtartatja. Kötelezi magát:

hogy az ország koronáját a nemzet által választott személyek által az *országban* fogja öriztetni. Kötelezi magát:

hogy az országhoz jelenleg tartozó vagy ezután visszafoglalandó részeket hozzá egészen visszacsatolja, tehát, hogy az ország épségét föntartja, s a netalán attól elszakadt részeket is visszakapcsolja.

Ezek a koronázási hitlevél föpontjai. Melyekböl világosan kitünik, hogy miután e hitlevélnek a koronázást okvetlenül meg kell elöznie, ez utóbbi épen nem csupán üres szertartás. Mert ez valamint egy részröl följegositja a fejedelmet minden királyi jogainak gyakorlatára, ugy más részröl biztositja a nemzetet az alkotmány föntartásáról.

Innen magyarázható, miért küzdöttek a régi korban annyit, miért ontották a hazafiak véröket a csatatéren a korona visszaszerzéséért, ha az csel és ármány által az ország határaiböl kivitetett. De az uralkodók is, tudván, hogy koronázás elött kiadott s az ország alaptörvényeivel ellenkező rendeletei törvénytelenek, siettek magukat megkoronáztani, hogy a fejedelmi jogok törvényes gyakorlatába beléphessenek.

Koronázás küszöbén állunk most is. Mielött az bekövetkeznék, 11 éves nehéz sebeket kell orvosolni. Adja Isten, hogy az elöttünk álló nagy akadályok elháritttatván, a nemzet természeti és irott jogon alapuló követelései kielégittessenek és egy szebb jövönek nézhessünk eléje.

—i —s.

Közgyülés Csongrádon

1861 március 19., 20., 21. és 26. napjain.

(Folytatás.)

Megirtam már, hogy a magyar tud. akademia tőkéje- és házára összesen 100 frt utalványoztatni rendeltetett, — nemes tény, kétségtelen; de tekintve, hogy Csongrád népessége a 16,000-et meghaladja, és igy egy lélekre $^1/_2$ kr sem jö, — bizony igen szükkezü adakozás. Kellett az osztráknak államkölcsön, és adott a város akarva, nem akarva 40,000 pfrtot; kellett talán a vedresháti átvágáshoz pénz, — melyhez e városnak semmi köze — és adott az osztrák hatalom befolyása alatt 10,000 pfrtot; ujoncozás volt, s kedve volt a városnak, minden nyomás nélkül, az ujoncozó bizottmány részére, melynek a császári szolgabirói hivatal személyzete is kiegészitö része volt, lucullusi lakomákat rendezni, s volt champagnei, madeira, malaga, lacryma christi stb., harsogett a zene; volt sok nagy áldomásivás azon jötevőkért, kiktől az Uristen övja meg hazánkat stb. Ezekre volt pénz, mert részint a kénytelenség, részint talán a kegykeresés egy vagy másik részéről, részint a félelem vagy ellenzési tehetlenség, avagy az eszélyesség ugy kivánta; most önsorsunk urai kezdünk lenni, kell pénz az akademiára, adunk 100 frtot. Való, pénzes ládáink vagy erszényeink nem oly tültömöttek, hogy fölötte nagy áldozatokat tehessünk; mert az atyáskodott rendszernek volt gondja rá, hogy e részben lehető terheinktől meneküljünk, és ezeket a civilisatoroknak nem vállaira, hanem zsebeibe átvarázsoljuk. De még sem vagyunk oly ügyefogyottak, hogy midön ilyen nemzeti intézetről van szó, mely a magyar tudományosság Atheneuma, illő és szabad legyen ki nem mondható szükkezlősséggel fillérkedni. Tudni szükséges, hogy ez intézet azon hely, hol — mint Kölcsey örökbecsü soraival a magyar szinházról mondá — üldözött szenvedett nyelvünknek bátorságos révpartja van; itt a haza, hol a magyar nyelv mostani számkivetése után megnyugszik; itt a tüzpont, melyből valahára teljes erejében kilobbanhat, hogy a maga bámulást érdemlő tulajdonainak tartozott rangját az európai több nyelvek mellett elfoglalja. Fajuljunk csak lassankint, — folytatja — s bizony e levegő, melyet eleink vérpárájától megterhesitve, szivunk; e kenyér, melyet az ő sírhalmaik fölött aratunk; e cimerek, melyeket koporsóikról lekapkodtunk, nem fogják itt a magyar hazát megtarthatni, nem fogják tehetni, hogy a nemzetiség enyésztével el ne enyészszék.“ Arany szavak! Adja Isten, hogy azok, kiknek szól, megértsék. A haza oltárára tett áldozat az egész nemzetnek kamatoz. A Széchenyi-szoborra ajánlott 50 frt teljesen elég, s a haza elismerésére méltó ugy, miként ft. Virter Lajos esperes plebános urnak is e célra 20 frttal tett ajánlata.

Az országgyülési követül megválasztott polgármester véglegesen leköszönt. Ezt megelőzőleg azonban, oly értelemben nyilatkozott, hogy a polgármesteri hivatal végleges betöltését april hó folyamában mellöztetni szeretné, miből azon ellenészrevétel támadt, hogy mivel az országgyülési követség elvállalása által a polgármesteri hivatal megürültnek tekintendő, mert két hivatal egy időbeni viselése törvényellenes, ezen megürült hivatal véglegesen betöltendő lesz, — ugyanis megjegyzé az illető képviselő — vagy sikerül az országgyülési föladat vagy nem; ha igen, ugy a követ az 1847—8. IV. t. c. 3-ik §-a értelmében 3 évre lévén választva, ez időre állomását megtartja, és igy polgármester nem lehet; vagy nem sikerül és fölosztlattatik, s ez esetben szintén nem számolhat a polgármestersége, mert ekkor már az osztrák hatalom fogja a tisztségeket embereivel betölteni. Ezek folytán a leköszöntés — mint föuebb irtam — véglegesen megtörtént; ekkor aztán arról volt szó, a közgyülés tegye-e a választást, vagy az összes választók? E sorok irója és Szabados Antal ügyvéd a választást a közgyülés által vélték törvényesen megejthetőnek az 1847—8. XVII. és XXIII. t. c. 25. §-a értelmében, s e nézetet először a többség elfogadta, és Kertész László ügyvédet helyettesitve, a városok rendezéseig polgármesterül megválasztá; cimzett ügyvéd azonban csak egy hó folyamára, tehát april 26-áig kivánta elvállalni e hivatalt, és azon

vélekedésben volt, hogy a választás az összes választók meghívása mellett érvényesithető csak. Tudja Isten, mikép lön, most már a többség e nézetet találta helyesnek, és Kertész László urat april 26-áig megválasztá. Ezen határozat ellen az ellenvélemények által jegyzőkönyvileg óvás emeltetett. És én kérdem, ha a választás csakugyan az összes választókat és nem a közgyülést illeti, ezen ideiglenes, egy hóra eső választást a közgyülés mi joggal teheté? hiszen a többség szerint a választás csak az összes választó testület által eszközölhető, az ideiglenesség nem lehet mentség; mert az 1832—6. XVII. t. c. épen ideiglenes és helyettesitési választásról emlékezik, ez pedig ezen t. c. szerint a közgyülés joga, és ha az, hogy lehet e jogot a választó testületre törvényellenesen átruházni? — Ha áll az, hogy ideiglenes választást helyettesitési alakban az idézett törvény értelmében a közgyülés tehet, kivételről a törvény nem szól; állani kell annak is, hogy a közgyülés a megszabott határidő folyamában nem bir jogképességgel a választási jogot az összes választói testületre kiterjeszteni.

(Vége köv.)

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— (Szent Márk napja.) Ma végre egy kissé alábbhagyott a rég dühöngo zord szél, s a derült nap szamtalan neptömeget vonzott a buzaszentelési körmenethez. Mi, kik hosszu évek óta, ma valánk először részesei sztlüföldünkön e szent menetnek, megilletődve szemlélők a végetlen hullámokban elvonuló buzgó sokaságot, mely áld. s esdeni ment a föld vetéseire. Midőn e sorokat irjuk, langyos eső verdesi ablakunkat, mintha csak a mai napon folbangzott haladalokért vigasztaló cseppekül hullanának kiaszott földeinkre.

— (161 év alatt a szabócéhnek első arany-remeke Szegeden.) Mihályffy Ferenc helybeli szabómester, élte 73-ik évében, mint ötven éves mester, f. hó 25-én mutatá be a helybeli szabócéhnek, legelső tanitványa-, Zvér Péterre szabott remekét, ki már szinte 62 éves. A remek darab, mely egy magyar nadrág volt, az érdemes céhtól megvizsgáltatva, egyhangu fölkiáltással jónak találtatott. — A szegedi szabócéh 1700-ban keletkezett, s ez idő óta emlitett érdemes polgártársunk egyedül vala szereneses remeket ismételhetni. A remek-bemutatást este vig lakoma követte, mely alkalommal szebbnél szebb felköszöntések történtek a nap ünnepeltjére, hazánkra és ennek vezérczikkeire.

— Hirlik, de hinni nem akarjuk, hogy a cs. kir. pénzügyi hivatalhoz felsőbb rendelet érkezett volna, mely szerint a cs. k. adó 1861-ik évre megparancsoltatván, annak behajtását egy-egy finánc hivatalnok 8 zsandár kiséretében, s ha ezek sem lennének elegendők, katonaság közbejöttével eszközlendené. Midőn szentesitett törvényeink világosan rendelik, hogy adót egyedül az országgyülés határozhat; midőn az 1504-ki I. t. c. hazaárulónak, hitszegőnek, becstelennek nyilatkoztatja azt, ki az országgyülésen kivül kivetett adót behajt s ehez segédkezet nyujt; ismételjük, hogy e hir valóságan, leginkább most, az országgyülés együttléte alatt kételkednünk kell.

—k— A Magyar-Malocsay-féle nevelde tanóráit e hó 29-én már ujra megkezdeni, a „Széchenyi-tér"-en fogja megkezdeni. — E jó szellemben vezetett nöneveldét a t. szülők megváltoztatott helyiségében is bizton fölkereshetik; mivel ez uj hely egészség és kényelem tekintetéből rendeltetésének teljesen megfelel.

— A napokban volt kezeinkben egy m. hó 26-ról kelt csanádmegyei püspöki körlevél, melyben a magyar nyelv tanitása a megyebeli német tanodákba még e tanév 2-ik felében behozatni rendeltetik. Ugy hiszszük, erre vonatkozólag vonja vissza a „Delejtü" a lapjainkban is emlitett ujbesenyei esetet.

† Mint hazai lapjainkból tudjuk, Haas Mihály, szatmári püspök, hivatalárol lemondott, s Leonhárd tábori püspök mellé fog kineveztetni. Mi szegediek e hirt nagy örömmel olvastuk, mert igy levonván rólunk további atyáskodó gondját, nem kell tartanunk ama jóslatától, melyet egykor ittléte alatt mondott: „Szeged gyermekei tiz év lefolyta alatt, még a tanyai iskolákban is németül fognak beszélni.*") Szeretjük hinni, hogy e cél kivitelére hozzánk küldött embereiben csalódott, s hogy ezek egy pereig sem feledkeztek meg a haza szent kincse, édes anyai nyelvünk iránt, a gondjaik alá bizottak kebleit hazafiui tüzzel buzditani. (Többen.)

*) E jóslatra nézve, mint biteles kutfő után értesülve vagyunk, akként áll a dolog, hogy annak teljesültétől, az eddigi erélyes ellenörködés mellett, legkevésb okunk sem volt tartani. Szerk.

—a— A helyben eddig fönállott dalárda elhárithatlan körülmények miatt néhány hó előtt megszünvén, most annak ujraalakitása van tervezetben. Minek folytán kéretnek az énekképes műkedvelők, kik az ujraalakulandó dalárdában mint tagok résztvenni kivánnak, hogy magukat belváros, kereszt-utcai 370. sz. alatti lakó Kovcs Nándor tanitóval egyetértésbe tenni sziveskedjenek.

(Beküldetett.)

— E napokban a szegedi sörcsarnok bérlője a nála öt év óta szolgálatban álló udvarosnak 360 frtot adott át, hogy számára a vasuton érkezett sörmennyiséget kiváltsa és beszállittassa; a hü szolgát még ma is várja. Elbücsüzott biz ő kelme a kapufélfától.

Hazai tudósitások.

— Ó-Kanizsáról f. hó 24-ről a következő sorokat vettük: „Az ó-kanizsai műkedvelőtársulat april 1-én a bénult honvédek javára szini-, épek-, zengora- és szavalati előadást rendezett. Kövér Lajos „Egyik a kettő közöl" cimü egy fölvonásos vigjátékán kivül előadatott: 1) Figaro magándala „Sevillai borbély" cimü dalmüből, zongorakiséret mellett énekelve Oeskó M. ur által. 2) Magyar divat" Kakas Mártontól, szavalta Esztergamy Miklós ur. 3) Ischl-szigeti búcsu (Abschied), zongorára Vinterle E.-től, előadta Szerdahelyi Zs. 4) „A csonka honvéd" Kakas M.-tól, szavalta Kosztyik E. ur. 5) „Nella csárdás" Hoffmann József urtól, zongorán előadta a szerző. 6) „Pro és contra" Kakas Mártontól, szavalta Oeskó M. ur. Az előadás sikerült. A kis terem annyira megtelt, hogy a tiszta jövedelem 80 frt lett, melyhez a helybeli lelkes kis közönségen kivül a műkedvelői előadást rendesen látogató szomszéd Török-Kanizsa, Zenta, Martonos és Horgosról jött kedves vendégek nagy részben járultak. A bejött 80 frt az egyes adakozások utján befolyandó összeggel együtt illető helyre mielőbb el fog küldetni. — A magyar nemzet nagy fia, gr. Széchenyi Istvánért f. hó 8-án, mint halálának első évfordulati napján, Ó-Kanizsán is tartatott ünnepélyes gyászmise a r. k. egyházban. A megyei és városi tisztikar, az értelmiség és városi polgárság tömegesen jelent meg."

— Félegyházi tudósitónk utólagosan értesit, miszerint a csűtörtöki számunkban közlött hangverseny tiszta jövedelme 107 frtot tesz.

— A „Delejtü" irja, f. hó 13. és 14-e közti éjjel Titelben ágyuszóval riaszták föl a készülőben álló határőrök 2-ik zászlóalját, s a készenlevő gözösökön vitték őket állitólag Pancsovára. Szinte e tájban 50 ágyut szállitottak itt partra, s kedék a hegy tetejére vontatni, hogy velük a már fölhányt telepeket kispékeljék. Ezek természetesen csak az eshetőségek végett történnek!?

— Éder István h. ügyvéd és országgyülési képviselő kinyilatkoztatja, miszerint ő mint földmüvesektől választott képviselő, választói nevében szinte nincs megelégedve az ausztriai császár Ő Fölsége által Magyarországnak adott „concessio"-val. Tehát mint ügyvéd, mint képviselő, mint honpolgár Benedek tbszn. kibocsátványát, melyről már lapjainkban is szólottunk, az egész világ szine előtt alapnélküli valótlanságnak és mocskolódásnak tekinti és nyilatkoztatja.

— A két ház korelnökeinek s a képviselőház választott elnökeinek tiszteletére f. hó 23-án a nemzeti kör helyiségében nagy lakoma rendeztetett. Az áldomás sorát Teleki László, a kör tiszt. igazgatója kezdette meg gr. Eszterházy Mihálya, és a gyöngélkedő egészsége miatt meg nem jelent Palóczy Lászlóra. A felköszöntések éjfél felé értek véget.

— A magyar biztositó-társaság a „P. O. Z." szerint engedélyt nyert Olaszhon minden államában, melyekben Viktor Emánul országol, fő- és fiókügynökségeket állithatni. A társaság valóban szándékozik is Turin-, Genua- és más nagyobb olasz városokban ügynökségeket állitni.

— A „magyar képző-müvészeti társulat" célja, a hozzánk beküldött programm szerint, öt pontból all: 1) Pályadijak kitüzése festmények-, épitési tervek- s több efélékre. 2) Fölolvasások müvészet s egyéb széptani tárgyak fölött, s a jelesb müvek kinyomatása. 3) Segélyzése azon szegény sorsú tehetséges müvészeknek, kik külföldre utaznak. 4) A társulati tagok müveinek kiállitása. 5) A betegség vagy más sorscsapás által insége jutott müvészek segélyzése. A tagok kétfélék: alapitók és rendesek. Alapitók, kik az évi részvénydij tőkéjét, 200 frtot előre lefizetik; rendesek, kik három egymásután következő évre tiz forint évi dij lefizetésére kötelezik magukat, a társulat évenkint műlapot vagy képes albumot ad. Részvényjegyek Pietsch Gyula pénztárnok urnál (Pest, kigyó-utca, 3. sz.) kaphatók.

— Csernovics Péter f. hó 25-én a bezárt karlovici gyülésből Aradra megérkezett, s mint az „A. Z." megjegyzi, a szerb nemzeti gyülés eszerint semmi tényleges eredményt nem hozott. Magyarország csak ez egyetlen egyénben volt képviselve; de ennek népszerüsége elégséges vala a magyarok iránt költött ellenséges indulatot teljesen lefegyverezni.

— A m. akademia f. hó 22-én tartott ülésében, több igen érdekes tárgyon kivül fölolvastatott Székes-Fehérvár tanácsának levele az akademiához, melyben fölkéretik, hogy az ifjuság számára hasznos könyveket sziveskedjék kijelölni, hogy aztán azokat meghozathassák. Az akademia kebeléből e célra Horváth Cyrill, Nagy Márton, Gönczy Pál, Greguss Ágost és Szőnyi Pál bizattak meg.

— A lapunkban is emlitett 1848—9-ki közlönynek keresett teljes számu példánya már beérkezett „Magyarország" szerkesztőségéhez.

— Magyarországban 384 ezer 122 frt áru trafikdohánynyal fogyott el kevesebb az utósó évnegyedben, mint tavaly ugyanannyi idő alatt. Ez csak arra mutat, hogy a magyar dohányból több helyen rágyujtottak ez idő alatt, mint tavaly.

— Fiuménak ostromzár alóli fölmentése legujabb hirek szerint végre megtörtént.

— A királyhágóntúli főispánok, a „Bécsi levelek" cimü lap szerint értekezletet tartottak volna, melyben eredményül ki lön mondva, hogy az erdélyi országgyülésen sem magok meg nem jelennek, sem rá választást nem eszközöknek. Bár valósulna e nagyérdekü hir minél előbb!

— A „Pester Lloyd" Fiuméből közli, miszerint a horvát országgyülésre küldendő követekre való megparancsolt szavazás végbe ment, még pedig a következő eredménynyel: a választásban résztvett 870-ből 840-en „senki"re szavaztak. Ezen eredményre végehossza nem volt szavaz. eknek.

— E hó 24-én, mint a „Pesti Hirnök" irja, Tóth Gáspár pesti szabómester magyar-utcai laka előtt kövekkel ellátott nagy néptömeg jelent meg, s nevezett polgárt nem csak megmacskazenélték, hanem két emeletes háza minden ablakát bezuzták s oly rombolásokat idéztek elő, melyek könnyen életveszélyt idézhettek volna elő. A tett okaul különben Tóth Gáspárnak a céhgyülésben tett nyilatkozatait állitják.

Vegyes hirek.

— A távirdai titkos hirek jobban megőrzése végett a hivatalnokok oda utasittatnak, miszerint csizmáikat a hivatalba léptökkor azonnal levetvén, helyettök papucsot huzzanak. Igy csak nem fognak hireket kihordani!

— Klapka György bogdányi választóinak megköszöni irántai bizalmukat, de külföldöni kényszeritett tartózkodása miatt, a reáruházott bizalomnak meg nem felelhetvén, fölkéri választóit, hogy a haza ily eldöntő percében helyét más választottal töltsék be.

— A Kossuth bankjegyper befejeztetett. A lord alkancellár a vádlónak azon tanácsot adja, hogy uj beadványban folyamodjék avégett, miszerint a bankjegyek ideiglenes lefoglalása mindenkorrai lefoglalássá alakittassék át.

— (Mi történik Velencében?) Oly polgárok ajtajára, kik osztrák érzelem hirében állanak, sárgafekete kereszteket rajzolnak. Paduában minap egy magyar katonai zenekarnak kellett játszani. Az elegáns világ nagy számmal jelent meg, de amint a magyar helyett német banda kezdett játszani, rögtön eloszlott.

— A „W. Z." egy császári rendeletet közöl a só árának május 1-töli alábbszállitása iránt.

— A törökök, kik eddig igen le voltak verve, ujra bátorságra ébrednek, mióta hire jár, hogy Omer basa veendi át a fővezérséget.

— Kmetty tbk (Ismail basa) ugy látszik nem lépett ki a török szolgálatból, mert a hirlapok szerint Fuad basától kapott küldetésben ment Párisban, hogy a siriai kérdésben némi nehézségeket kiegyenlitsen.

— Helfy Ignác hazánkfia Milanóban a „Perseveranza" fömunkatársává szerződött, s ez igen elterjedt lapban a magyar ügyeknek külön rovatot nyitott.

— Egy pár ifju lengyel tartózkodik a fővárosban, kik a varsói szomorú események folytán fövegeiknél gyászfátyolt hordanak.

— Bécsi hirek szerint ő Fölsége e hó vége felé Triestbe utazik, hogy a Madeirából visszatérő császárnét fogadja, kivel a nyáron át birodalmában körutat szándékozik tenni.

— A Pestről Bécsbe menő gyorsvonatnak, a napokban, midőn legsebesebben ment, egy ismeretlen bedobá egyik coupé ablakát, s az összetört üveg egy utazót megsértett. Mint gyanitják, a tettes valami pásztorgyerek volt.

— Párisban is fog az elesett lengyelekért gyászmise tartatni, s mint mondják, a hires Lacordaire atya fogna ez alkalommal beszédet tartani.

— Varsóban még a bolti kirakatokból is eltiltattak a fekete kelmék, s megparancsoltatott, hogy helyettök vérvörös szinűek tétessenek.

— Egy félhivatalos francia lap a pápa veszélyes betegségéről terjedt hir ellen fölhozza, hogy ő szentsége már ujra megkezdé szokott tevékeny életmódját saudientia-adásait. Ugyanezt jelenti a római közlöny is.

TÁRCA.

Áldás hazánkra!

Minek szivén a fájdalmas sebek,
Nehéz idők szilaj vágásai,
Be nem hegedve most is vérzenek,
Hazám! mi tudna meggyógyítani?
Halvány, komor vagy; olykor pír fut el
S égeti a láz izzadt homlokod;
Szegény szülöttid kérdjük, hogy mi kell?
S fájón mosolygasz: „jámbor koldusok!"
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a hit, tűrés Istene!

Dicső föld volt ez, mig bálványozott
Égő napot s le nem hulló eget;
Akkor, ki áldott, annak áldozott,
Most a pokol kér áldozat-tüzet.
A tűz csak ég, az önzés ördöge
Oltárt csináltat bőven, mindenütt,
S áldás helyett átokkal vagy tele,
Mely, mint a villám, szív-eredre üt...
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a szeretet Istene!

Egy puszta téren ronda koresma áll,
A dőzsölők isznak, koccintanak;
Egyik kezében van boros pohár,
A másikában nagy sörös kobak;
Majd részegen egyik előre dől,
A másik hátra, épen mint a rák, —
S a naplopók bámész csoportja gyül
Kacagni ez idomtalan csudát — —
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a józanság Istene!

Hazám, hazám, hét nemzetség hona!
A bére fölött, a sikon s tengeren,
Mint ösrégen, az egység záloga
Az egymásért klömlő vér legyen,
És bár fölöttünk álljon a bakó
Levágni a kezet, mely összeforrt,
Igy összeforrva nem lesz bántható,
Nem; mert az ősök lelke védni fog.
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a testvérség Istene!

Halmod kopár még, rónád pusztaság,
Rutúl bejárta a vad ráskahad;
A vidor arc: egy eltépett virág,
S a kedv: bojongó, rémes árnyalak...
De im, megzendül ujra a berek,
Vidám danától zeng a rónaság;

Lobog a zászló s a jó emberek
Vigasztalják a szenvedő hazát...
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a reménység Istene!

Jól megraboltak kedves nemzetem!
Lelked imáját, üdved, könyeid;
De, mely fölötted fénylik szüntelen,
Nem bántháták szép multad gyöngyeit.
Ez, mint egy angyal, álmod fölveri,
S munkára hív, mely uj babért növel;
Kardod, szellemed a föld ismeri,
S uj ég derül rád tiszta fényével...
Hazám, szerelmem, éltem mindene,
Áldjon meg a szabadság Istene!!!

Fejes István.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) **Szeged**, aprilis 27-én. Gabonaüzletünk a kedvezőtlen időjárás miatt folyvást élénk és szilárd; a lefolyt héten körülbelül 5000 mérő vásároltatott 5 frt 20—30 krjával a helybeli gőzmalmok számára; elkelt továbbá több készlet tengeri, melyek külnegbizás folytán elszállitásra mérőnkint 2 frt 35 krjával vásároltattak. Idegen kereskedők is időznek itt, és eddig általuk tengeri-, árpa- és rozsból némi vásárlás történt. A vizeni szállitás javult, s ezzel a forgalom is.

Repce vásárlásra a megbizások nem hiányzanak ugyan, de alkukötésről szó sem lehet, minthogy a termelők jó termést nem várnak; a legkisebb mennyiségről sem vállalnak kötelezettséget.

Hetivásárunk ismét bőven el volt látva terményecikkekkel, s kellőleg fődözé a helyi és kisebb üzérkedési szükséglet.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 10—10 frt 50 kr; rozs 6 frt 80 kr.—7 frt; árpa 4 frt 30—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 5 frt 50 kr.—6 frt 50 kr.; tengeri 4 frt 20—40 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lencse m. 6 frt. Paszuly 2 frt 20 kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 1 frt 10 kr. Marhahus fontja 18 kr. Juhhus 14 kr. Sertéshus 20 kr. Szalonna mázsája 29 frt — kr. Zsir itcéje 48 kr. Langliszt mázsája 14 frt — kr. Zsemlyeliszt m. 9 frt — kr. Kenyérliszt itcéje 8 kr. Kukoricaliszt itcéje 3 kr. Árpadara 2 itce 12 kr. Köleskása itcéje 8 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repceolaj 36 kr. Lenmagolaj 54 kr. Faggyu mázsája 42 frt — kr. Faggyugyertya öntött fontja 44 kr, mártott 36 kr. Szappan fontja 28 kr. Kőrősfa öle 13 ft — kr. Tölgyfa 11 frt — kr. Lágyfa 9 ft — kr. Kőszén vékája 50 kr. Széna m. uj 3 frt —

Bécsi pénzárfolyam aprilis 26-án.

5% metalliques 65.50; nemzeti kölcsön 76.50; bankrészvények 720.—; hitelintézeti részvények 168.40; ezüstagio 147.50; londoni váltók 148.—; arany darabja 7.1.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL aprilis 27-én 16' 7" 0'''

Vidéki terményárak.

Alsóausztriai mérő osztr. pénzben	Tiszta buza		Kétszeres		Rozs		Árpa		Zab		Tengeri	
	ft	k.	ft	k.	ft	k.	ft	k.	ft	k.	ft	k.
Arad	5	25	—	—	3	36	1	81	1	68	2	30
Baja	4	—	2	86	2	60	1	60	1	22	2	40
Becskerek (Nagy)	4	40	3	—	—	—	1	80	1	50	2	20
Gyula	4	40	3	88	—	—	1	78	1	68	2	10
Győr	4	60	3	—	2	80	2	60	1	60	2	75
Mosony	4	20	3	60	—	—	2	—	2	—	1	80
Sziszek	5	25	—	—	2	99	2	36	1	90	3	30
Perjámos	4	—	—	—	—	—	1	50	1	30	2	—
Szabadka	4	20	3	40	3	10	1	60	1	30	1	20
Temesvár	5	8	4	5	3	25	2	30	1	85	2	35
Ujvidék	4	28	3	7	—	—	1	48	1	75	2	40
Ujbecse	5	—	—	—	—	—	1	68	1	50	2	—
Nagy-Sz.-Miklós	4	25	3	50	1	80	—	—	1	50	2	40

Felelős szerkesztő: **Szabo Mihály.**

HIRDETÉSEK.

(107—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhirül tétetik, hogy:

1-ször. A bánomkert alatt ismeretes részen, a Brukner-kertnek átellenében kisajáttított $3^{21}/_{1200}$ hold föld, f. évi május hó 2-án délutáni 3 órakor, a helyszinen tartandó nyilvános árverés utján örök áron el fog adatni.

2-szor. A juh, bárány s nyolchetes szopós borjuhús piaconi kiméréséhez haszonbérbe adásé iránt f. évi május hó 3-án délutáni 3 órakor, a tanácsteremben nyilvános árverés, valamint

3-szor. A város szükségletére kivántató irószerek, nevezet szerint: papir tinta, spanyolviaszk, ostya és spárga beszerzése iránt, ugyanesak f. évi május 3-án délutáni 3 órakor, szintén a tanácsteremben nyilvános árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kivánok, az irt helyen s időben 10% bánatpénzzel leendő megjelenés iránt, ezennel értesittetnek.

Szeged, 1861. april hó 25-én.

Osztrovszky József, polgármester.

(109—1)

A mázsaház,

mely a Széchenyi-téren a várközelében áll, jövő szombaton május 4-én délelőtti 9 órakor árverés utján a tulajdonos által eladatni fog.

Toth Mihály.

1298. sz. (104—2)

Árverési hirdetmény.

A szegedi cs. kir. megyei Törvényszék által Pfann József kérelme folytán Janiki Péter lezálogolt és 652 frt 40 krra becsült következő ingóságoknak, n. m. pokrócok, szőnyegek s a t. fölperes 600 frt követelése, 10 frt megitélt és ujabban okozott 11 frt költségek kielégitésére birói elárveresztetés elrendeltetvén, e végett 1-ső határnapul 1861-ik évi april havának 24-ike, 2-ik határidőül pedig 1861-ik évi május havának 11-ke oly megjegyzéssel tüzetnek ki, hogy a vételár tüstént lefizetendő lészen, és hogy eren tárgyak, ha az első határnapon legalább is a fenebbi becsáron el nem adathatnának, a másodikon azon alól is fognak a legtöbbet igérő részére leüttetni. Venni szándékozók ennélfogva a kitüzött fentebbi határidőben alperes Kárászutcai boltjában mindenkor reggeli 8 órakor jelenjenek meg.

Szeged, 1861. april 2-án.

A megyei törvényszék.

(105—2)

Butorárverés.

A **szinkör-csarnokban** többrendü szobabutorok **f. hó 29-ik és 30-ik napjain**, azaz jövő hétfőn és kedden szabadkézből elárveresztetnek; mihez venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.

A butorok előbb is megtekinthetők.

Lakások bérbeadása.

Alólirtnak a belvárosi templomtéren nem rég épült s jövő **május elsőjére** teljesen elkészülő házában bérbeadandó

földszint: egy kávéház, két játékszobával; két bolt alkalmas lakásokkal;

az emeletben: két lakás egyéb hozzá szükséges mellékalkalmatossággal.

Bérleni kivánók alóljegyzett tulajdonossal értekezhetnek.

(108—1) **Masa József.**

Figyelmeztetés!

Azon nők, kik magukat a tanitói pályára képesittetni óhajtanak, a megkivántató elemi- és képezdei-tanulmányokbani magánoktatásra, alulirott által kedvező föltételek mellett elfogadtatnak.

Szegeden, april 26-án 1861.

Kövecs Nándor, főtanitó.

(111—1) (Lakása belváros, kereszt-utca, 370. sz. a.)

(106—2)

Biztosítás.

Teljes kártérités mellett, jutányos díjszabásért ajánlkozik **a biztositás minden ágában,** s különösen figyelmezteti a t. c. mezeigazdákat

a jégkár elleni biztosításra.

Gáal M. és Krick.

(Üzleti iroda: „fekete sas" vendéglő átellenében.)

(110—1)

Leány-tan- és nevelő-intézet.

Alulirt tudatja, miszerint f. évi május 1-től intézetét a **buzatéri Herz**, ezelőtti Kátayféle épület első emeletébe tette át, melyben nagy és téres tanterem van e célra kellőleg fölszerelve.

A már eddig is előadott tantárgyak és kézimunkákon kivül a t. szülők közkivánata megelőzése tekintetéből **ruhaszabás és varrás, fehérnemüek himzés- és varrásában, útmutatást egy e szakra különösen alkalmazott igen ügyes tanitonő** fogja kezelni, melyben bizonyos meghatározott órákban idősbek is részt vehetnek.

Bernstein Maria, intézet-tulajdonosnő.

(102—1)

Burger Zsigmond könyvkereskedésében megjelent:

Országgyülési Közlemények.

1-ső, 2-ik és 3-ik év. — Egy év ára 5 ujkr.

(94—5)

Az első magyar általános biztositó-társaság

a jégkár elleni biztositást

ez évre már megkezdette,

miről a t. c. közönség tisztelettel értesittetik.

Mellékletek: **„Országgyülési Közlemények" 3-ik éve** és **Előfizetési fölhivás Fejes István költeményeire.**

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.